

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön

ANSIOMERKKISÄÄNNÖT

1 § Yleistä

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön ansiomerkkien perustamisvuodeksi katsotaan vanhimman edeltäjäjärjestön, Suomen Yleisen Palokuntaliiton ansiomerkin perustamisvuosi. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön ansiomerkit sisältävät myös Suomen Palontorjuntaliiton ja Suomen Väestönsuojelujärjestön ansiomerkkien perinteet.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön ansiomerkit ovat muun isänmaallisen toiminnan perusteella myönnettäviä virallisia kunniamerkkejä, joita saa kantaa sotilaspuvussa ja muissa virkapuvuissa.

Ansiomerkkiä seuraa omistuskirja ja merkkinauha.

2 § Myöntäminen

Ansiomerkit myöntää Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön hallitus.

Alueellisen pelastusliiton hallitus voi myöntää ensimmäisen luokan ansiomitalia ja ansiomitalia.

3 § Ansiomerkkiluokat

Ansiomerkkiluokat ovat:

- ensimmäisen luokan erityisansioristi SPEK E Ar I
- erityisansioristi SPEK E Ar
- ensimmäisen luokan ansioristi SPEK Ar I
- ansioristi SPEK Ar
- ensimmäisen luokan ansiomitali SPEK Am I
- ansiomitali SPEK Am

Ansiomerkkien kuvaukset sekä heraldinen selvitys ovat näiden sääntöjen liitteenä 1.

4 § Myöntämisperusteet

Yleisperusteet

Ansiomerkki myönnetään pelastusalalla tai sen hyväksi tehdystä ansiokkaasta ja pitkäaikaisesta työstä järjestössä tai julkishallinnossa valtakunnallisella, alueellisella tai paikallisella tasolla.

Ensisijaisena lähtökohtana ovat henkilön henkilökohtaiset ansiot, joiden tulee olla keskitason yläpuolella ja jotka asianomainen on osoittanut omalla ammattitaidollaan tai huomattavissa yhteiskunnallisissa tehtävissä. Edellytyksenä on lisäksi hyvämaineisuus.

Ylempää ansiomerkkiä voidaan esittää aikaisintaan viiden vuoden kuluttua edellisen ansiomerkin saamisesta.

Toisen ansiomerkin saaminen edellyttää aina saajan tehtävien, virka-aseman, toimenkuvan tai työtehtävän muuttumista entistä vaativammaksi ja henkilön erityistä ansioituneisuutta uusissa tehtävissään.

Ansiokas pitkäaikainen toiminta voi toteutua palvelussuhteen luonteesta riippumatta.

Ansiomerkkikohtaiset perusteet

Ansiomitali

- ansiokas oman tehtäväalueen kehittäminen, kiitettävä palvelu ja
- vähintään 10 vuotta kestänyt toiminta
- voidaan myöntää myös nuorelle henkilölle, esimerkiksi pitkäaikaisesta ja ansiokkaasta palokuntanuorisotoiminnasta, ei kuitenkaan alle 18-vuotiaalle.

Ensimmäisen luokan ansiomitali

- erityisen ansiokas oman tehtäväalueen kehittäminen, kiitettävä palvelu ja
- vähintään 15 vuotta kestänyt toiminta tai päällystö- ja esimiestehtävissä 5 vuotta
- yleensä vähintään 30 vuoden ikä

Ansioristi

- vähintään 20 vuotta kestänyt toiminta tai päällystö- ja esimiestehtävissä 10 vuotta
- yleensä vähintään 35 vuoden ikä

Ensimmäisen luokan ansioristi

- vähintään 25 vuotta kestänyt toiminta tai päällystö- ja esimiestehtävissä 15 vuotta
- yleensä vähintään 40 vuoden ikä

Erityisansioristi

- merkittävästä ja erityisestä ansioitumisesta pelastustoimessa ja pelastusalalla tai sen hyväksi tehdystä pitkäaikaisesta toiminnasta ja
- yli 30 vuoden työ valtakunnallisessa pelastusalan tehtävässä tai järjestössä tai
- yli 20 vuoden työ alueellisessa tai paikallisessa pelastusalan päällystö- ja esimiestehtävässä sekä
- yleensä vähintään 40 vuoden ikä

Ensimmäisen luokan erityisansioristi merkittävästä ansioitumisesta pelastustoimen ja pelastusalan johtotehtävissä

- merkittävästä ja erityisestä ansioitumisesta pelastustoimessa ja pelastusalalla tai sen hyväksi tehdystä pitkäaikaisesta toiminnasta ja
- yli 10 vuotta pelastustoimen tai pelastusalan merkittäviä johtotehtäviä (valtionhallinto: pelastusylijohtaja, lääninvalmiusjohtaja, johtaja; kunnallishallinto: pelastusjohtaja, pelastuslaitoksen lautakunnan/johtokunnan (vast.) puheenjohtaja, valtakunnallisen järjestön puheenjohtaja, toiminnanjohtaja (vast.). Tehtävissä palveltu aika voidaan laskea yhteen.) sekä
- vähintään 50 vuoden ikä

Erityisen merkittävä ja poikkeuksellinen tehtävä tai tapahtuma

Ansiomerkeistä ansioristi, ensimmäisen luokan ansiomitali ja ansiomitali voidaan myös myöntää erityisen merkittävästä ja poikkeuksellisesta kerta-ansioitumisesta pelastusalan tehtävässä tai tapahtumassa.

5 § Myöntämismenettely

Hallitus käsittelee ansiomerkkejä koskevat esitykset huhtikuun ja lokakuun kokouksissa.

Huhtikuun kokouksessa käsiteltävät ansiomerkkiesitykset on toimitettava Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön toimistoon viimeistään 15.3. mennessä ja lokakuun kokouksessa käsiteltävät ansiomerkkiesitykset on toimitettava Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön toimistoon viimeistään 15.9. mennessä. Alueellinen pelastusliitto kokoaa alueensa esitykset ja toimittaa ne Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön toimistolle.

Ansiomerkkiesityksen voivat tehdä Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön toimitusjohtaja ja alueellisen pelastusliiton tai yhdistyksen puheenjohtaja tai toiminnanjohtaja tai toimitusjohtaja.

Tiedot alueellisen pelastusliiton hallituksen myöntämistä ensimmäisen luokan ansiomitaleista ja ansiomitaleista on toimitettava Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön toimistoon, joka ylläpitää ansiomerkkien rekisteriä.

Palokuntien, järjestöjen ja yhdistysten merkkipäivät

5 §:ssä määrättyjen ansiomerkkijakojen ulkopuolella voidaan erikseen myöntää ansiomerkkejä järjestöjen tai yhdistysten, palokuntien taikka viranomaisten täyttäessä 100 vuotta tai enemmän.

Tätä alempia merkkipäiviä vietettäessä voidaan säännönmukaiseen jakoon ehdottaa tavallista enemmän ansiomerkkejä.

Ansiomerkkien myöntämisperusteisiin nämä eivät vaikuta.

Aiemmin myönnettyistä ansiomerkeistä Suomen Väestönsuojelujärjestön ansioristi vastaa näiden sääntöjen erityisansioristiä. Suomen Palontorjuntaliiton ansiomerkeistä erityisansioristi vastaa erityisansioristiä, ansioristi vastaa ansioristiä ja ansiomitali vastaa ansiomitalia. Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön ansiomerkeistä erityisansioristi vastaa erityisansioristiä, ansioristi vastaa ansioristiä ja ansiomitali vastaa ansiomitalia.

Ritarikuntien suurmestari ja hallitus ovat hyväksyneet, että sotilaspuvussa kannettavat muun isänmaallisen toiminnan perusteella myönnettävät ansiomerkit ovat virallisia kunniamerkkejä, ja että nämä ansiomerkit määritellään puolustusvoimien pysyväisasiakirjassa PEhenk-os PAK 5:2.

Nämä ansiomerkkisäännöt otetaan käyttöön 1.3.2013 Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön hallituksen päätöksellä 13.11.2012 § 104

Liite 1

Ansiomerkkien kuvaukset

Ensimmäisen luokan erityisansioristi SPEK E Ar I

Ensimmäisen luokan erityisansioristi on tehty kullatusta metallista ja se on 49 mm korkea ja leveä. Ristin haaroissa on 1,8 mm leveä ja 0,5 mm syvä hiekkapuhallettu linja. Ristin keskiosaan on sijoitettu halkaisijaltaan 10,7 mm ympyrä oranssista emaljista ja sitä ympäröi 19 mm leveä ja 14,7 mm korkea kullattu laakeriseppelä. Keskellä olevassa emaljoidussa ympyrässä on kullattu 10,3 mm korkea ja leveä risti.

Ensimmäisen luokan erityisansioristi kiinnitetään kaulaan tai rintaan 42 mm leveällä oranssilla läikehtivällä nauhalla.

Erityisansioristi SPEK E Ar

Erityisansioristi on tehty kullatusta metallista ja se on 42 mm korkea ja leveä. Ristin haaroissa on linja, joka on 1,5 mm leveä ja 0,5 mm syvä. Linja on hiekkapuhallettu. Keskiosaan on sijoitettu halkaisijaltaan 10 mm ympyrä oranssista emaljista ja sitä ympäröi 16,3 mm leveä ja 15,5 mm korkea kullattu laakeriseppelä. Keskellä olevassa emaljoidussa ympyrässä on kullattu 8,8 mm korkea ja leveä risti.

Erityisansioristi kiinnitetään rintaan 32 mm leveällä oranssilla läikehtivällä nauhalla. Kannakkeen kiinnitys on ompeleella ja siinä on nastakiinnitys.

Ensimmäisen luokan ansioristi SPEK Ar I

Ensimmäisen luokan ansioristi on tehty hopeidusta metallista ja se on 42 mm korkea ja leveä. Ristin haaroissa on 1,5 mm leveä ja 0,5 mm syvä hiekkapuhallettu linja. Keskiosaan on sijoitettu halkaisijaltaan 10 mm ympyrä oranssista emaljista ja sitä ympäröi 16,3 mm leveä ja 15,5 mm korkea hopeinen laakeriseppelä. Keskellä olevassa emaljoidussa ympyrässä on hopeinen 8,8 mm korkea ja leveä risti.

Ensimmäisen luokan ansioristi kiinnitetään rintaan 32 mm leveällä oranssilla läikehtivällä nauhalla. Kannakkeen kiinnitys on ompeleella ja siinä on nastakiinnitys.

Ansioristi SPEK Ar

Ansioristi on tehty kokonaan hopeidusta metallista ja se on 42 mm korkea ja leveä. Ristin haaroissa on 1,5 mm leveä ja 0,5 mm syvä hiekkapuhallettu linja. Keskiosaan on sijoitettu halkaisijaltaan 10 mm ympyrä ja sitä ympäröi 16,3 mm leveä ja 15,5 mm korkea laakeriseppelä.

Keskellä olevassa ympyrässä on 8,8 mm korkea ja leveä risti.

Ansioristi kiinnitetään rintaan 32 mm leveällä oranssilla läikehtivällä nauhalla. Kannakkeen kiinnitys on ompeleella ja siinä on nastakiinnitys.

Ensimmäisen luokan ansiomitali SPEK Am I

Ensimmäisen luokan ansiomitali on tehty hopeoidusta metallista. Sen halkaisija on 33 mm. Etusivulla on risti, jonka korkeus ja leveys ovat 29,5 mm. Ristin haaroissa on linja, joka on 1,4 mm leveä ja 0,5 mm syvä. Keskellä on 11,5 mm leveä ja 10,8 mm korkea laakeriseppelä, jonka keskellä on 6,2 mm korkea ja leveä ristikuviö. Kääntöpuoli on sileä.

Ensimmäisen luokan ansiomitali kiinnitetään rintaan 32 mm leveällä oranssilla läikehtivällä nauhalla. Kannakkeen kiinnitys on ompeleella ja siinä on nastakiinnitys.

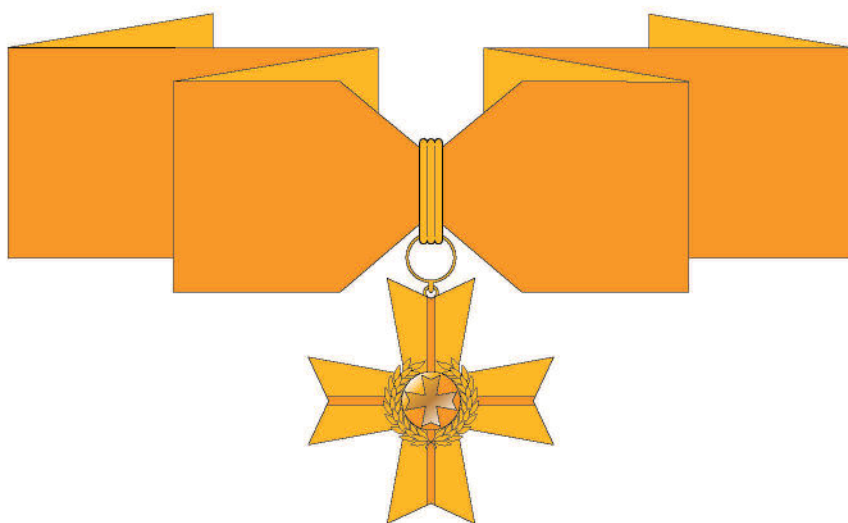
Ansiomitali SPEK Am

Ansiomitali on tehty pronssista. Sen halkaisija on 33 mm. Etusivulla on risti, jonka korkeus ja leveys ovat 29,5 mm. Ristin haaroissa on linja, joka on 1,4 mm leveä ja 0,5 mm syvä. Keskellä on 11,5 mm leveä ja 10,8 mm korkea laakeriseppelä, jonka keskellä on 6,2 mm korkea ja leveä ristikuviö. Kääntöpuoli on sileä.

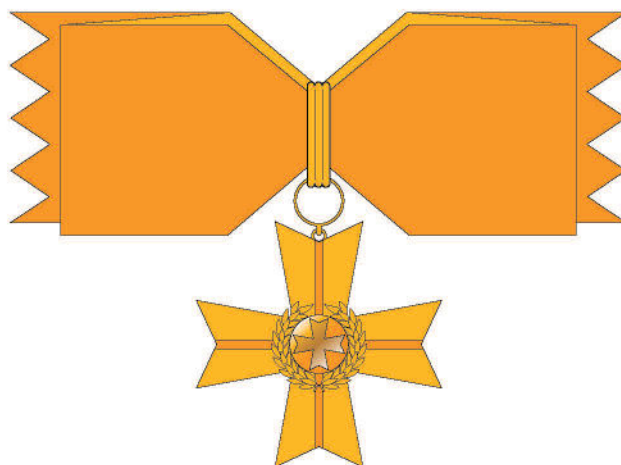
Ansiomitali kiinnitetään rintaan 32 mm leveällä oranssilla läikehtivällä nauhalla. Kannakkeen kiinnitys on ompeleella ja siinä on nastakiinnitys.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön ansiomerkit

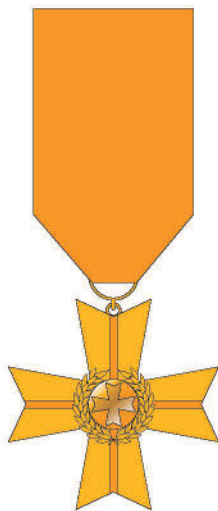

Ensimmäisen luokan erityisansioristi SPEK E Ar I, kullattu. Kännetään kaulaneuhassa.
Risti 49 mm. Nauha 42 mm.

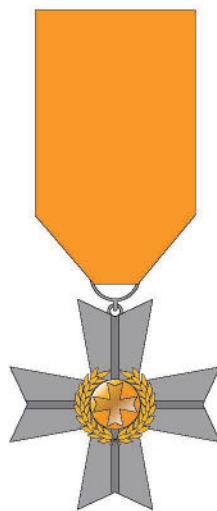

Ensimmäisen luokan erityisansioristi SPEK E Ar I, kullattu. Kännetään rintasoimukkeessa.
Risti 49 mm. Nauha 42 mm.

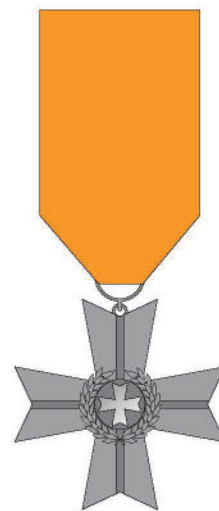
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön ansiomerkit

Erityisansioristi SPEK E Ar, kullattu.
Risti 42 mm. Nauha 32 mm.

Ensimmäisen luokan ansioristi SPEK Ar I, hopeoitu.
Risti 42 mm. Nauha 32 mm.

Ansioristi SPEK Ar, hopeoitu.
Risti 42 mm. Nauha 32 mm.

Ensimmäisen luokan ansiomitali SPEK Am I, hopeoitu.
Halkaisija 33 mm. Nauha 32 mm.

Ansiomitali SPEK Am, pronssia.
Halkaisija 33 mm. Nauha 32 mm.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön nauhalaatat

Ensimmäisen luokan erityisansioristi SPEK E Ar I, kullattu.
Tunnus 8 mm. Nauha 32 mm.

Erityisansioristi SPEK E Ar, kullattu.
Risti 8 mm. Nauha 32 mm.

Ensimmäisen luokan ansioristi SPEK Ar I, hopeoitu.
Tunnus 8 mm. Nauha 32 mm.

Ansioristi SPEK Ar, hopeoitu.
Risti 8 mm. Nauha 32 mm.

Ensimmäisen luokan ansiomitali SPEK Am I, hopeoitu.
Halkaisija 8 mm. Nauha 32 mm.

Ansiomitali SPEK Am, pronssia.
Halkaisija 8 mm. Nauha 32 mm.

Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö
Ratamestarinkatu 11
00520 Helsinki
Puhelin 09 476 112, faksi 09 4761 1400
spekinfo@spek.fi
www.spek.fi

